

15. Ferences levél

XV. fejezet

Boldogságos Ferenc növekvő híréről és sokaknak Istenhez téréséről; hogyan keletkezett a Kisebb Testvérek Rendje elnevezés, és hogyan oktatta boldogságos Ferenc a Rendjébe lépőket

36 Krisztus vitéz katonája, Ferenc ezután bejárta a városokat és falvakat, és nem az emberi bölcsesség meggyőző szavaival, hanem tudással és a Lélek erejével hirdette az Isten országát, prédikálta a békességet, tanította az üdvösség útját és a bűnbánatot a bűnök bocsánatára. A ráruházott apostoli tekintély jegyében mindenütt bátran forgolódott, és messze került minden hízelgő beszédet és minden félrevezető tetszelgést. Senki bűnét nem dédelgette, éppen ellenkezőleg, kíméletlenül napvilágra tárta; ugyanígy nem szépítgette a bűnösök életét, hanem kemény szemrehányásokkal ostromozta. Semmit másnak nem ajánlott szóval, amit ő maga előbb cselekedettel ki nem próbált. Nem félt az ellenvetéstől, hanem teljes bizalommal hirdette az igazságot úgy, hogy még a legnagyobb tudósok s a hatalom és dicsőség fényében sütkérező emberek is álméltkodtak beszédein, és jelenlétében üdvös félelemmel teltek el.

Futottak utána a férfiak, futottak a nők, tódultak hozzá a papok, körülrajongták a szerzetesek, csakhogy lássák és hallják Isten szentjét, aki mindannyiuk szemében egy más kor emberének tűnt.

Mindenféle korosztályból, mindkét nemből csak úgy áradtak feléje, hogy tulajdon szemükkel lássák az új csodákat, melyeket szolgálójával a világban művelt az Úr. Valóban úgy tűnt akkor, mintha Szent Ferenc megjelenése, sőt pusztá híre nyomán új fénysugár ereszkedett volna le az égből a földre, és elűzte volna a sötétség homályát, mely már szinte az egész vidéket elborította úgy, hogy alig akadt ember, aki magától rá tudott volna találni a helyes ösvényre. Akkoriban valóban a legtöbb ember olyan mélyen megfélemedezett Istenről, és olyan tökéletesen elhanyagolta parancsainak teljesítését, hogy csak nagy ügyel-bajjal lehetett régi és áporodott bűneikből új életre kelteni őket.

37 Úgy ragyogott ő, mint a csillag az éjszaka homályában, és mint a kelő hajnal a sötétség peremén. Így történt, hogy az egész tartomány képe egészen rövid idő alatt megváltozott, és előbbi komorsága helyett vidámabb arcot öltött. Elűzetett az addigi szárazság, s a kopár mezőn a vetés csakhamar szárba szökken. Hasonlóan a műveletlenül hagyott szőlőskert is az Úr édes illatának hajtásaival telt el, és bódító virágainak elhullatása után a tisztelet és tisztesség gyümölcseit érlelte. Mindenütt a hálaadás és vigasság hangja verte fel a csendet úgy, hogy boldogságos Ferenc atya életének és példájának láttán nagyon sokan elvetettek maguktól minden világi gondot, és helyesebb önismeretre jutva a Teremtő tiszteletére és szeretetére áhítoztak. Érthető tehát, hogy a nép köréből nemesek és nem nemesek, klerikusok és laikusok mintegy isteni sugallatra egyre többen járultak Szent Ferenc elé azzal a vággyal, hogy véges-végig az ő fegyelme és vezérlete alatt vitézkedhessenek. Isten szentje pedig, mint az égi kegyelem bőven csörgedező patakja, valamennyiüket megöntözte a kegyelem harmatával, és szívük talaját gazdagon felékesítette az erények virágaival. Mert ő volt az a kiváló mester, kinek nyomában s regulája és tanítása szerint mindkét nemből megújult Krisztus Egyháza, és az üdvözülésre kiszemelteknek hármadszoros diadalmaskodott.

Ő ugyanis életszabályt adott mindenkinek, és hivatása szerint kinek-kinek megmutatta az üdvösség útját.

38 Rendjéről, melyet annyi szeretettel és odaadással vett körül és dédelgetett, külön is szólnunk kell.

Hiszen a Kisebb Testvérek Rendjét ő plántálta. Nevét a következő módon adta neki: a szabályzatban ez áll: „És legyenek kisebbek”. Egy napon tehát, mikor ezt a szakaszt olvasták előtte, hirtelen felkiáltott: „Azt akarom, hogy testvéri közösségünket ezentúl a Kisebb Testvérek Rendjének nevezzék!”

És valóban kisebbek voltak, mivelhogy mindenkinek alá voltak rendelve, mindig az utolsó helyet keresték, és a legmegvetettebb szolgálatokat vállalták, olyanokat, melyekben forgolódni már szinte megalázásszámba ment. Ezzel érdemelték ki, hogy az igazi alázatosság sziklaszilárd talaján verjenek gyökeret, és ezen szerencsés tervezéssel hajlékra találjon bennük az összes erény.

Ezen a szilárd alapon épült fel azután a szeretet pompás palotája, melyben a világ minden részéből

egybegyűjtött élő kövek szervesen be voltak építve a Szentlélek hajlékába. Ó, mily nagy szeretettől lángoltak Krisztus új katonái! Mily nagy volt bennük a jámbor együttélés kedvelése! Ha ugyanis valahol összegyűltek vagy esetleg, mint történni szokott, az úton véletlenül szembejöttek egymással, a gyengéd testvéri érzés, mely kezdete minden igazi szeretetnek, azon nyomban följe kerekedett bennük minden más érzésnek. Mit mondjunk még többet tiszta öleléseikről, megható ragaszkodásukról, szent csókjaikról, édes társalgásukról, szerény nevetésükről, vidám tekintetükről, egyszerű nézésükről, alázatos lelkületükről, békülékeny nyelvükről, szelíd feleleteikről, szándékaik és tettekre való készségük tökéletes összecsengéséről, s végül pihenést nem ismerő munkatempójukról!

39 És valóban, azzal, hogy minden földi dolgot megvetettek, és maguk iránt a legkisebb önszeretetet sem érezték, szívük egész szeretetét a közösségre árasztották, és egy pillanatig sem szüntek meg azon fáradozni, hogy testvéreiknek minden szükségükben segítségére legyenek. Vágyva vágyták a velük való találkozást, és akkor voltak igazán boldogok, ha együtt lehettek velük; viszont nehéznek érezték a tőlük való elválást, keserűnek a távozást s fájdalmasnak a távollétet. A szent engedelmesség parancsának semmit sem mertek elje helyezni ezek a csodálatosan készséges katonák, akik, még mielőtt a parancsszó elhangzott volna, máris a teljesítésére készültek, s akik nem téve különbséget parancs és parancs között, szinte törték magukat a rájuk bízott feladatok teljesítésében.

Mint a szent szegénység követői semmit magukénak nem mondtak, semmihez nem ragaszkodtak, és ezért semminek elvesztésétől nem féltek. Beérték egy kívül-belül foltozott habitussal; semmi fényűzés nem látszott rajtuk, elhanyagoltaknak és szegényeknek látszottak, hogy ezáltal a világ számára teljesen megfeszítettnek tűnjének. Derekat kötéllel övezték, durva alsóruhát viseltek, és el voltak szánva, hogy véges-végig megmaradnak ebben az állapotban, s ezentúl semmi másra nem törekszenek. Ennek megfelelően mindenütt teljes biztonságban érezték magukat; a félelmet hírből sem ismerték, nem bántotta őket a gond, minden aggodalom nélkül tekintettek a holnap elé, s még a hosszú és veszélyes út bizonytalanságában sem jutott eszükbe az éjjeli szállás miatt aggódni. Ha, mint gyakran megtörtént velük, kemény téli hidegben szállás nélkül maradtak, egy-egy kemencepadkán, vagy pedig teljes alázatossággal sírboltokban, barlangokban töltötték az éjszakát.

Napközben, ha értettek valamilyen mesterséghez, két kezükkel dolgoztak. Idejüket a leprások házaiban vagy más tisztességes helyen töltötték, s áhítattal és alázattal szolgáltak mindenkinek. De semmi olyan munkát nem voltak hajlandók vállalni, amelyből botrány támadhatott volna, hanem csak szent és igazságos, tisztességes és hasznos dolgot cselekedve az volt legfőbb törekvésük, hogy mindenkinek, akivel csak érintkezésbe kerültek, jó példát adjanak az alázatosság és a türelem gyakorlására.

40 Így aztán a türelem erénye idővel annyira lényükké vált, hogy inkább kíváncsok voltak olyan helyen tartózkodni, ahol testi szenvedések vártak rájuk, mint ott, ahol szent életük és dicsőségük jutalmaként a világ kitüntetései számíthattak. Mert sokszor gyalázzal és bántalmakkal illették őket, sokszor megfosztották őket ruháiktól, megkorbácsolták, megkötözték, sőt börtönbe vetették őket, és ők mindezt egyetlen védő nélkül, férfiasan kiállották, anélkül hogy ajkukon a hálaadás és dicséret szózatán kívül esetleg panasz fakadt volna.

Alig, helyesebben sohasem hagytak fel Isten dicséretével és az imádsággal, hanem szüntelenül tetteiken jártatták eszüket és szájukat, és amit helyesen végeztek, azért hálát adtak Istennek, amit pedig helytelenül cselekedtek, vagy éppen elmulasztottak, azért sóhajtásokkal és könnyekkel engesztelték az Urat. Mindannyiszor Istentől elhagyottaknak érezték magukat, valahányszor a lélek áhítatában nem érezték az Úr szokott látogatásait. Mikor imádsághoz készültek, nehogy az álom meglepje őket, különböző mesterfogásokhoz folyamodtak. Így némelyek kifeszített kötélre támaszkodtak, nehogy az álom meglepje és imádságukban zavarja őket; mások viszont vasból vagy fából készített vezeklő eszközökkel övezték körül magukat. Ha pedig étel vagy ital dolgában megesezt velük, hogy túllépték a megengedett mértéket, vagy ha a hosszú úttól elcsigázva valamivel több pihenést engedtek meg maguknak, mint amennyit a természet okvetlenül megkívánt, sok-sok napi vezekléssel büntették magukat. Végül testi vágyaik megfékezésére olyan kegyetlen szigorúsággal jártak el, hogy nem haboztak anyaszült meztelenül jéghideg vízbe ugrani, vagy pedig addig forgolódni egy-egy túskeborkorban, míg csak egész testüket el nem öntötte a vér.

41 Így minden földi dolgot annyira semmibe vettek, hogy utoljára már az élethez okvetlenül szükséges dolgokat is alig akarták elfogadni, és mivel a hosszú gyakorlás folytán elszoktak minden

testi kényelemtől, még a legkeményebb megpróbáltatások sem riasztották el őket.

Ezenfelül mindenkivel békességre és egyetértésre törekedtek; tisztességesen és békésen végezték munkájukat, messze elkerültek minden megbotránkoztatást. Csak akkor beszéltek, ha okvetlenül szükséges volt, és soha egyetlen léha vagy fölösleges szó nem hagyta el ajkukat. Természetes tehát, hogy életükben és társalgásukban a legkisebb illetlenséget vagy megrónivalót sem lehetett találni. Minden cselekedetük fegyelmezett volt, járásuk szerény és érzékszerveik annyira fékhez szokottak, hogy csak azt látták és hallották meg, aminek látását és hallását céljuk megkívánta. Egyébként földre szegezett szemekkel és égbe emelt lélekkel jártak. Irigységnek, rosszakaratnak, haragtartásnak, feleselésnek, gyanúsításnak, keserű érzésnek híre-hamva sem volt közöttük; ellenben annál bővebben lakozott bennük az egyetértés, a zavartalan nyugalom s a hálaadás és dicséret szózata.

Íme, ezek voltak a szent atya tanításai, melyekkel, nem annyira szóval és nyelvvel, mint sokkal inkább cselekedettel és igazsággal, új gyermekeit tanígtatta. 1Cel 36-41

Celanói Tamás ebben a XV. fejezetben nagyon sok szép és értékes dolgot árult el nekünk Szent Ferencről és azokról akikhez szóltak prédikációi, illetve követték tanítását és életpéldáját. Sajnos ez alkalommal is csak pár gondolatot van lehetőségünk kiragadni és átmélni:

Átgondolom:

1. Mindjárt a fejezet elején ezt olvassuk Isten Szegénykéjéről: *„nem az emberi bölcsesség meggyőző szavaival, hanem tudással és a Lélek erejével hirdette az Isten országát, prédikálta a békességet, tanította az üdvösség útját és a bűnbánatot a bűnök bocsánatára.”* **Isten Országá, a békesség, az üdvösség útja és a bűnbánat.** Úgy néz ki, hogy Szent Ferenc leginkább erre a négy „pillére” építette igehirdetését. Biztos volt abban, hogy aki mindig szem előtt tartja Isten Országát, keresi a békét Istennel, embertársaival és önmagával, nem tér le az üdvösség útjáról (ami az Istennel való legszorosabb barátság) és a bűnbánatban mindig visszatér Istenhez, az már most elkezdni ízlelgetni a mennyország örömét. Ferenc prédikálása *„tudással és a Lélek erejével”* történt. Vagyis, olyanról beszélt, amiről meg volt meggyőződve, amiről élete tanúskodott. Amit egyedül nem ültethetett volna be az emberek lelkébe, hanem a Lélek ereje tette fogékonyvá a szíveket.

*Mit mond az én életemnek ez a négy pillér: **Isten Országá, a békesség, az üdvösség útja és a bűnbánat?** Értékek-e számomra? Kerestem-e őket? Harcoltam értük, amikor azt tapasztaltam, hogy valaki, valami értéktelenné akarja tenni őket a számomra, vagy megpróbálja elfelejtetni velem? Ha odakerülök, hogy beszéljek róluk a szorosabb, illetve tágabb környezetemnek, merek-e mint legfőbb értékekről tanúskodni róluk? Ha igen, hogy teszem ezt? A magam okosságára építetek, arra, amit innen-onnan hallottam? Vagy „tudással”(saját, hiteles, élő tapasztalatból), építve a Lélek bölcsességére, sugallatára?*

2. Szent Ferenc *„...messze került minden hízelgő beszédet és minden félrevezető tetszselgést. Senki bűnét nem dédelgette...”* Hízelgő beszéd, tetszselgés kerülése, senki bűnét nem dédelgetni... Ezeket olvasva valóban úgy tűnik, hogy Szent Ferenc egy igen „fura” emberke lehetett a korabeliek számára, de nem csak nekik. Hiszen, ha kicsit körülnézünk a világban ma is annyi üres, erőltetett hízelgő szót

hallunk, annyi tetszelgést látunk és szinte mindenhol tapsolnak annak, aki a bűnből már szinte sportot űz. Nem csoda, hogy akkor „fura” emberkének nézték Ferencet, aki mindezt kerülte és nézik azokat is, akik ma hozzá hasonlóan próbálnak gondolkodni és cselekedni. Isten Kedves Barátja Ferenc, tudta, hogy a hízelgés, a tetszelgés és mások bűnének dédelgetése az ember lelkéből kiszívják a tiszta örömet és a derűt. Az olyan lélek, amely hízeleg, tetszeleg és ezzel mások vagy a saját bűnét dédelgeti az egy napon elfelejti, hogy Kihez tartozik és hogy valójában ő az istengyermeki öröm és méltóság hordozója.

Milyen az én beszédem? Szoktam hízelegni, tetszelegni? Kinek és miért? Kivel igen és kivel nem? (Ebből elég sokat megtudhatok magamról, kapcsolataimról). Van olyan ember, akinek a bűnét dédelgettem? Látom ennek súlyos következményeit? Esetleg nekem van olyan bűnöm, bűneim amiket pátyolgotok? Melyek azok a bűnök, amelyeket most azonnal el kellene utasítsak, felfedjek, meggyónjak, illetve, segítenem kellene valakit azokat elhagyni? Látom azt, hogy ezek a helytelen cselekedetek elrabolják belőlem a tiszta örömet és derűt?

3. E következő sorok is igen megszívlelendőek: „...a boldogságos Ferenc atya életének és példájának láttán nagyon sokan elvetettek maguktól minden világi gondot, és helyesebb önismeretre jutva a Teremtő tiszteletére és szeretetére áhítoztak.” Mindig kell egy példa! Mi, hallva Isten parancsait, Jézus tanítását, ha fel is buzdulunk azok szépségén, tökéletességén, igazságán, és neki is látunk azok megvalósításának, sajnos elég gyorsan feladjuk azok követését. Ennek oka? Ahány ember annyi kifogás, nyafogás ;) De, ha van valaki, aki előttünk jár, aki élénk éli azokat, megmutatja: lehet és a legnagyobb jó így élni, akkor sokkal könnyebb kitartani és elérni a célt. Mint az akkori emberek fogadjuk meg Szent Ferencet példaképül. Sűrűn idézzük fel evangéliumi életét, utánozzuk azt és így törekedjünk: „...helyesebb önismeretre jutva a Teremtő tiszteletére és szeretetére áhítozni.”

Ki az én példaképem? Van az életemben olyan, akinek az életpéldája mindig új erőt ad Jézus nyomába szegődni? Milyen az én életem? Van-e evangéliumi életre való ösztönző hatása másokra? Felfedeztem már azt, hogy minél inkább megismerem az Örömhírt és hozzá igazodom, annál inkább megismerem magam, megértem, hogy ki is vagyok én Isten számára és kicsoda is Ő nekem?

Feladat:

1. Elcsendesedek, kérem a Szentlelket tegye nyitottá szívemet, hogy befogadhassam a Szentírás üzenetét, majd elolvasom a Mk12,28-34. Utána kérem, hogy ezentúl imáimban, életemben egyre nagyobb fontosságot tulajdonítsak Isten Országának, a békességnek, keressem üdvösség útja és gyakoroljam az Istenhez odaforduló bűnbánatot.
2. A hét folyamán választok három napot, amelyen különösen is odafigyelek beszédemre.
 - a) Az első nap megpróbálom kerülni az üres beszédet, amikor megszólalok keresni fogom, hogy ezzel mások épülésére legyek és evangéliumi értékeket közvetítsek.
 - b) A második nap arra fogok törekedni, hogy kerüljem a kétértelmű beszédet és

kiállok az igazság mellett.

c) A harmadik nap, felteszem magamban, hogy először meghallgatom az embereket, utána pedig arra válaszolok, arról beszélek – keresztény szellemben – amit velem megosztottak. Így keresem azt, hogy szavaimmal ne csak magam körül forgolódjak, hanem azok által, mint Isten és az emberek barátja: szeretetet, törődést és odafigyelést tanúsítsak.

3. Tudva azt, hogy „...a boldogságos Ferenc atya életének és példájának láttán nagyon sokan elvetettek maguktól minden világi gondot, és helyesebb önismeretre jutva a Teremtő tiszteletére és szeretetére áhítoztak,” átgondolom, milyen az életem, milyen példát szoktam én adni a családomban, szűkebb és tágabb környezetemben. Mit gondolhat az, aki megismeri életemet, időbeosztásomat, aggodalmaimat, terveimet, vágyaimat, örömeimet? Megnézem, hogy milyen hatással vannak rám az „világi gondok”, azokra mennyi időt és energiát fordítok. Ezek után csendes imában megkérdezem: *Uram, Te mit szólnál mindehhez? Te, hogy látsz engem és az így felépített napjaimat? Mondd el nekem, ki is vagyok én Neked. Hisz az a legfontosabb, leghitelesebb, amit te mondasz. Téged akarok tisztelni, utánad áhítozni nap mint nap. Add kérlek, hogy az utánad való vágyakozás legyen a legerősebb vágy bennem, ezt tartsam legfőbb feladatomnak. És csak akkor aggódjak, ha azt látom eltelt egy nap és én nem kerestelek, nem hívtalak, nem vártalak, nem figyeltem Rád. Ámen.*

„A Lélek erejével hirdette az Isten Országát!”

